

Sběr a recyklace elektroodpadu: mohlo by to jít efektivněji?

4. říjen 2018

Češi jsou ve sběru elektroodpadu rok od roku svědomitější. Dle meziročního srovnání statistik kolektivního systému REMA vytrídili vloni téměř o 800 tun více než rok předtím, čemuž odpovídá asi 5% nárůst. Rozvoji ekologického chování v oblasti recyklace elektrozařízení svědčí i vybrané legislativní změny, například možnost odevzdat použitá elektrozařízení na určených místech, třeba s nákupem nových. Pomocnou rukou jsou rozhodně i inovativní služby, které usnadňují běžnému spotřebiteli odevzdat elektrozařízení pohodlněji. Elektronická zařízení, elektroniku nebo baterie či akumulátory lze aktuálně poslat například zdarma balíkem nebo si přivolat bezplatný odvoz do domu. Sběr elektrozařízení či baterií a akumulátorů by však mohl být ještě dynamičtější. Kde jsou nejvýznamnější příležitosti?

Zkrácení délky doby skladování

Jednou z oblastí je zkrácení dlouhodobého skladování již nepoužívaných spotřebičů, baterií nebo akumulátorů v domácnostech i firmách. Dlouhodobým horizontem se v tomto případě označuje doba delší než jeden rok. „Důvody pro skladování jsou různé. Lidé této problematice nevěnují pozornost, mnohdy je příčinou takzvaný efekt cennosti, tedy že zařízení mělo poměrně velkou pořizovací hodnotu. Někdy hraje roli imobilita, často jde také o citovou vazbu, mnozí se třeba nechtějí rozloučit se starým mobilem. Právě u mobilů registrujeme dlouhodobý trend sběru v řádu jednotek procent vůči množství uváděnému na trh,“ uvedl **David Vandrovec**, ředitel skupiny REMA, která zajišťuje v tuzemsku zpětný odběr a recyklaci elektrozařízení, baterií a akumulátorů. Odhaduje se například, že Češi mají doma až 10 milionů nepoužívaných mobilních telefonů, v každé domácnosti jsou schovány v šuplíku v průměru jeden až dva. Až třetina Čechů mobil takto uskladní, když jej přestane používat. Zvýšit výběr těchto i dalších uskladněných nepoužívaných elektrozařízení či baterií pak pomáhají například hromadné svozové akce v obcích či jejich částech a také služby bezplatného odvozu přímo z domácností. Více než dvouleté výročí také oslaví inovativní služba re:Balík, s níž jde poslat vysloužilá elektrozařízení, baterie či akumulátory zdarma poštou.

Férový partner pro sběrné dvory

Aktuální příležitostí pro nemalé množství obcí je vyřešení komplikací s vypovídáním smluv ze strany některých kolektivních systémů nebo stanovování minimálních limitů pro odběr posbíraných vysloužilých elektrozařízení a zajištění jejich recyklace. Tyto případy jsou na jedné straně v rozporu se zákonem, na druhé straně pak neexistuje relevantní reakce kontrolních orgánů, které jsou kontrolou dodržování zákona pověřeny. „Obdrželi jsme výpověď od spolupracujícího kolektivního systému. Údajně z důvodu realizovaných úsporných opatření, které pramení z neřešeného stavu v oblasti zpětných odběrů a nečinnosti zodpovědných úřadů. Jenže pro nás to mělo fatální důsledek, protože bychom najednou nemohli zajistit žádanou službu zpětného odběru občanům. Takže jsme zkusili oslovit jiný kolektivní systém, a najednou to šlo,“ řekla k protiprávnímu jednání jednoho z významných hráčů na trhu **Helena Wiedermannová**, starostka obce Malá Hraštice. V Novém Malíně zase zástupci obce narazili na vymyšlený limit. „Náš předchozí kolektivní systém měl požadavek k množství. Museli jsme mít na dvoře určité množství elektra, aby bylo svezeno. Bohužel množství, které po nás chtěli, bylo vysoké a neměli jsme na to dostatečný prostor,“ vysvětlil **Vladimír Faltus**, technik malínského obecního úřadu. Uvedené podmínky, které si některé kolektivní systémy kladou, směřují nejčastěji k malým nebo těžce přístupným obcím. Kolektivní systém má však z povahy své licence povinnost zajistit zpětný odběr elektroodpadu pro jakýkoliv územně-správní celek. „Systém musí zajistit organizaci sběru, třídění, nakládání i recyklaci pro jakoukoliv obec nebo město v České republice, která o to požádá. A samozřejmě vždy zdarma, bez jakýchkoliv administrativních, registračních nebo ročních poplatků,“ zdůraznil **David Vandrovec**.

Čím menší, tím horší

Nejhorší bilanci v třídění elektroodpadu mají malá zařízení, baterie a akumulátory. Právě baterie, žárovky nebo malé elektrospotřebiče jsou totiž nejčastějšími artikly z řad elektrozařízení a zdrojů jejich energie, které se objevují v klasických popelnících. Vinu na tom má zejména velikost, zkrátka se tam dobře vejdu. „*Občané dnes ještě poměrně běžně vyhazují drobné elektro do klasického odpadkového koše. Nejčastěji se pak v popelnících objevují nabíječky od telefonů nebo jiných druhů elektrického nářadí. Časté jsou také zničené rychlovarné konvice a ve větším kontejneru se občas objeví i stará televize,*“ sdělil **Ondřej Kluska** ze společnosti **Hantály**, která zajišťuje svoz, skladování a separaci komunálního odpadu. Za poslední roky se však počet elektrozařízení vyhozených v běžném komunálním odpadu úspěšně snižuje. „*Objem elektro zařízení, které lidé vyhodí do klasických popelnic, je teď na poměru asi 0,1 % z celkového objemu,*“ podotkl Kluska.

Flexibilní a moderní legislativa

Ačkoliv přichází některé kolektivní systémy s inovativními řešeními, která by směřovala k odstranění současných limitů, ne vždy takový posun umožňuje současná legislativa. „*Dosavadní řešení, které nabízí náš systém na podporu sběru elektrozařízení, baterií či akumulátorů nebo má zájem nabídnout, jsou platná v dnešní době a velmi často přináší inovativní postupy, které dosud nemají obdobu v České republice či v okolních státech. Testování a následné přijetí těchto mechanismů do provozu bohužel značně a často komplikuje zpomalený legislativní vývoj, přičemž v některých případech se dostává do přímého rozporu, kdy zcela smysluplná aktivita naráží na zkostratělý legislativní systém,*“ doplnil **Vandrovec** s tím, že v rámci optimalizace služeb v odpadovém hospodářství a zejména zpětných odběrů lze podle něj najít nemalé úspory. „*Koordinované rozmístění sběrných prostředků bez nutnosti budovat neefektivní duplicitní sběrnou síť, která je bohužel v současné době požadována, s následným exaktním logistickým řízením dává možnost investovat finanční prostředky na další rozvojové projekty, které mohou dále posilovat sběr, daleko smysluplněji než dnes,*“ dodal.

Kontakt

Monika Hořínková
PR & Media Manager

LESENSKY.CZ, s.r.o.

mobil.: +420 721 466 927

e-mail: horinkova@lesensky.cz

www.lesensky.cz